

Op naar slem

Samenvatting theorie van de vakantie-slem-verhalen.

Nr. 7

Binnenkort start weer ons bridgen op de donderdagavond, BC Hoog Laag clubcompetitie. Er komen vast wel weer een aantal leuke slemspellen voorbij, en als u een trouwe lezer bent van mijn slemverhalen, dan stuur ik u niet het bos in zonder nog een laatste handleiding...!

Het bieden: slem is mogelijk wanneer tijdens het bieden vast komt te staan dat beide partners een opening hebben met overwaarde. Of wanneer de partner van een "gewone" opening heel sterk is. Ik heb dat in slemverhaal 2 in een schema gezet:

Ezelsbruggetje "op naar slem"	In punten	LTC opening+bijbod $C = 18 - (V_{op} + V_{bijb})$	Opmerking
<i>Opening plus opening is manche.</i>	$12 + 13 = 25$	$C = 18 - (7 + 7) = 4$	Met 4 wordt bedoeld : 4♥ of 4♠, tien slagen met troef dus.
Overwaarde plus overwaarde is slem	$17 + 16 = 33$	$C = 18 - (6 + 6) = 6$	Met elk één slag meer is het $10 + 1 + 1 = 12$: klein slem
Zeer sterk plus opening is slem	$20 + 13 = 33$	$C = 18 - (5 + 7) = 6$	Met 33 punten samen: bied 6SA (2 azen missen is onmogelijk)
Zeer sterk plus zeer sterk is 7SA	$20 + 20 = 40$	$C = 18 - (5 + 5) = 8$	8SA: Geintje

Als we op het spoor zijn van een mogelijk slem, hebben we nog enkele speciale biedingen:

Bij het bieden in een kleur kunnen we op vierniveau starten met **controlebiedingen**: een bod met dubbele sprong, wanneer de troefkleur vaststaat of waardoor de troefkleur komt vast te staan. Het bod toont sleminteresse, voldoende troefsteun en een controle in de geboden kleur. Dat is een kaartbezit dat het voor de tegenspelers onmogelijk maakt om in die kleur twee slagen op te rapen, na de uitkomst. Het ontkent een controle in de kleur die wordt overgeslagen en is een uitnodiging aan partner om ook een controle te bieden. We sluiten vervolgens af: A: met een bod in de troefkleur als we geen biedbare controle (meer) hebben of als we slem niet zien zitten. Of B: we vervolgen met **4SA: azen vragen** volgens Blackwood. De eenvoudigste antwoorden zijn: 5♣ = 0 of 4; 5♦ = 1 aas; 5♥ = 2 azen en 5♠ = 3 azen. Aansluitend eventueel met 5SA heren vragen, groot-slem onderzoek, met hetzelfde antwoordenschema.

Bij een biedverloop in SA, waarbij geen kleur is genoemd om te spelen, dus ook na een "mislukte" Stayman, doen we geen controlebiedingen, maar betekent **4♣: azen vragen volgens de Gerber-conventie**. Ook hier met de antwoorden 0 of 4 /1/2/3. **4SA is bedoeld als kwantitatieve verhoging**: een uitnodiging aan de SA-bieder om, indien maximaal, antwoorden te geven volgens 4SA azen vragen. Indien niet maximaal dan passen.

Ik heb in slemverhaal 2 ook de **Losing trick count (LTC)** behandeld, omdat je met deze methode van kaartwaardering, het tellen van losers, best nauwkeurig de hoogte van het **troefcontract** kunt berekenen en je dus ook kunt voorspellen of je een slem met troef kunt maken.

Een hand met veel punten in een gelijkmatige verdeling is volgens de LTC-theorie zwakker dan we op basis van de punten geneigd zijn te denken. Andersom bereken je op basis van wilde verdelingen minder losers en kun je dus optimistischer bieden, op voorwaarde dat we met troef gaan spelen. Belangrijk bij de LTC is dat elk bod een vrij exact aantal verliezers (V) belooft. Zie volgende bladzijde. Met de LTC-formule: **contract C = 18 - (V_{op} + V_{bijb})** kun je dan *berekenen* hoe hoog je kunt spelen: het klopt verrassend vaak.

Een “loser” is elke kaart (gekeken naar de eerste drie kaarten in een kleur) die niet een tophonneur is; aas, heer of vrouw. We tellen, om de kracht van een hand te bepalen, in alle vier de kleuren de losers.

Losing trick count: bepaling van het aantal losers per kleur:

NUL verliezers	EEN verliezer	TWEE verliezers	DRIE verliezers: is max !
A of AH of AHV	Ax of AV of HV of Hx	VB, Vx, Bx of xx	Iedere driekaart zonder A, H of V
Renonce	H of V of andere singleton	Elke doubleton zonder A of H	Iedere driekaart of langer, zonder A, H of V
AHVx of langer	AVx of HVB of ABT	Axx of Hxx of Vxx	Bijv.: BTxxx of Bxxxx of xxxxxxxxxx

Voor een volledige toepassing zijn er nog “correctieregels”:

- Met een singleton (doubleton) in de troefkleur, tel je twee (één) extra verliezers;
- Met extra troeflengte, boven de gezamenlijke acht, tel je een verliezer minder;
- Als je tweemaal een vrouw telt als tophonneur, zonder meetellende aas, dan tel je een verliezer extra;
- Met twee azen en geen “meetellende vrouwen” tel je een verliezer minder.

Kenmerken van openingen, en de bijbiedingen na 1 in een kleur:

SOORT OPENING	LOSERS	PUNTEN	VOORBEELD Bieden na 1♥	Omschrijving van BIJBOD na 1 in kleur	LOSERS	PUNTEN
Opening van 1 in kleur, bv. 1♥	7 tot max 5, 2 topslagen	11-19	1♥ - 2♥	Verhoging troefkleur naar twee-niveau	9	6-9
1SA	6	15-17	1♥ - 1SA	Zwak zonder troefsteun	n.v.t.	6-9
			1♥ - 1♠	Eén in nieuwe kleur	(Max. 9)	6 +
			1♥ - 3♥	Limiet voor manche	8	10-11
2SA	5	20-22	1♥ - 2SA	Limiet in SA	n.v.t.	11-12
			1♥ - 2♣	Twee in nieuwe kleur	(Max. 8)	10 +
			1♥ - 4♥	Manche-eindbod	7	±11-14
2♣	4 of minder	Sterk	1♥ - 3SA	Manche-eindbod	n.v.t.	13-14
			1♥ - 4♣	Controlebod (Alert)	Max. 6	14 +
			1♥ - 5♥	Limiet voor slem	6	±15-16
			1♥ - 4SA	Azen vragen	Max. 5	Sterk

Zie: Slemverhaal 1

Delayed game raise ofwel uitgestelde manche-verhoging. In bovenstaand schema zie je dat na 1♥ - 2♣ of 1♥ - 1♠ het aantal losers tussen haakjes staat. De hand van het bijbod kan precies het vermelde aantal losers bevatten, maar de LTC is (nog) niet van toepassing omdat je met dat bijbod nog geen troeffit vast stelt! Het kan heel goed zijn dat je met dat bijbod wel een troeffit hebt (in harten bij dit voorbeeld) en een opening met (veel) overwaarde. Dan is het lage bijbod bedoeld om partner de gelegenheid te geven zijn openingsbod nader te beschrijven in zijn herbieiding. Een eerste bijbod in een andere kleur is immers forcing; partner moet nog een herbieiding doen. Wanneer die herbieiding zwak is (zo laag mogelijk in SA of in zijn al genoemde troefkleur) dan sluit je de bieding af met een manchebod in troef: de uitgestelde mancheverhoging. (Alleen als je heel sterk bent, en naar slem wilt, terwijl partner niet meer belooft dan een “gewone” opening, dan bied je verder.)

Het uitspelen (bij slem): bij elk contract maak je als leider een speelplan, nadat de uitkomst op tafel ligt.

Speelplan bij een SA-contract: we tellen de topslagen. Zelfs met een hele bak punten, is een aantal van slechts tien topslagen heel gewoon bij een 6SA contract. We moeten dus een list verzinnen om in de meest daarvoor geschikte kleur, een paar extra slagen te maken. We kunnen hopen (als we samen veel kaarten van een kleur hebben) dat de ontbrekende honneur valt als we tophonneurs incasseren; anders gaan we snijden. Daarvan zijn teveel varianten om hier in detail te behandelen. Wees niet te bang om te snijden; ook in 6SA mogen we een slag afstaan!

Speelplan bij een troefcontract: we tellen het aantal verliezers. Het is altijd een sport om zoveel mogelijk verliezers weg te werken, wat voor troefcontract we ook spelen. Verliezers kunnen (liefst in de hand met de korte troef) worden ingetroefd of ze kunnen weggegooid worden op een lange kleur van tafel of op een lange kleur in de hand. En, net als bij SA, kunnen we snijden: proberen een slag te maken met een honneur, lager dan een tegenspeler heeft.

Zoals ik in slemverhaal 2 (over kaartwaardering) al opmerkte: de vierde kaart bij elke kleur die we hebben, is in de theorie van de LTC een "non-loser". Niet alleen de 2 bij AHV2, maar ook als we 5432 hebben! Op basis van die aanname heeft een 4333-verdeelde hand hooguit 12 verliezers. Misschien bent u verbaasd over (of het oneens met) deze theoretische aanname dat elke vierde kaart als een "winnaar" of "non-loser" mag worden gerekend. Als ik in de hand AHV2 heb en op tafel 543, dan *moet* de kleur 3-3 verdeeld zitten, wil mijn 2 een lengteslag worden. Die kans op een 3-3 verdeling is maar 35%. Dat is dan ook de reden dat een goede troefkleur samen acht kaarten moet bevatten en niet slechts zeven.

Toch blijkt in de meeste gevallen de voorspelling over de mogelijke hoogte van het troefcontract best wel redelijk nauwkeurig te zijn, op basis van die Losing trick count. Dat is al heel wat. Ik ben bang dat het niet gaat lukken om een exacte biedtheorie te bedenken. En als dat al zou lukken, iets beters dan we nu hebben, dan worden we vervolgens toch geplaagd (of aangenaam verrast) door de grilligheid die de kaartverdelingen voor ons in petto hebben. Bij het bridgen kun je bij elk goed geboden contract wel een kaartverdeling van de tegenspelers samenstellen of bedenken waarbij de leider onherroepelijk down gaat. Bij hun zitten dan de troeven 5-0 verdeeld of een tegenspeler maakt een introever omdat hij heel toevallig een renonce heeft. Het is niet alleen dat je het kunt bedenken: zelfs de meest ondenkbare, onwaarschijnlijke kaartverdelingen kunnen toch zo maar werkelijkheid zijn. De spellen die ik in deze serie beschrijf, bevestigen dat beeld. Aan de andere kant zie je ook wel eens dat de leider een "onmogelijk" contract toch maakt dankzij een gunstige kaartverdeling of door een fout van de tegenspelers. Tegenvallers of meevallers: je gaat ervanuit dat de kaartverdelingen "een beetje normaal" zijn. Dat is eigenlijk altijd het uitgangspunt, dus ook bijvoorbeeld bij het 6SA-spel op volgende bladzijde:

Spel 78 Hoog Laag Slemspellen 2022-23						
Gespeeld door			Score	Aan- tal	MP %	SP
NZ	OW	Res				
					100	
	3SA	+1	-430	2x	93	-1
					87	
	4♠	+1	-450	2x	80	-1
	3SA	+2	-460	2x	67	-1
					60	
	3SA	+3	-490	4x	47	-1
					33	
	3SA	+4	-520	2x	27	-1
					20	
	6SA	C	-990	2x	13	+7
					7	
	6SA	+1	-1020	1x	3	+7
				15x	0	

HL230427-15
Koningsdrive

♠VB105			
♥V8			
♦B52			
♣B1085			
	N		
♠H762	W	I	O
♥6			
♦AH97			
♣AH97			Z
♠83			
♥1095432			
♦1083			
♣62			

Topslagen OW

♠A94	2	2
♥AHB7	2 + 1 = 3 ?	
♦V64	3 + 1 = 4 ?	
♣V43	3 + 1 = 4 ?	

Speelslagen OW: 13 ?

Volgen in deze vakantie-serie nog twee verhalen over "leerzame slemspellen" (bieden en spelen) plus nog een laatste verhaal: de samenvatting van de spelresultaten.

Biedverloop B:			
West	Noord	Oost	Zuid
—	—	—	pas
1♣	pas	1♥	pas
2♠	pas	3♦	pas
3SA	pas	4SA	pas
5♥	pas	6SA	ppp

Biedverloop A:			
West	Noord	Oost	Zuid
—	—	—	pas
1♣	pas	1♥	pas
2SA	pas	4SA	pas
5♥	pas	6SA	ppp
17	7	16	0

Eerst over het bieden: west "moet" met zijn herbijding kiezen tussen: 1♣, 2♠ of 2SA: 18, 19 punten. Dat laatste veronderstelt dat west een SA-verdeling heeft, dus dat klopt hier niet met die singleton harten en met de punten. Toch kun je wel voor 2SA kiezen omdat partner harten bood en we dus samen "van alles wat" hebben. Andere optie (B) is schoppen herbijden. Twee kleuren bieden suggereert een twee-kleurenspeel. Bij een twee-kleurenspeel heb je in de regel samen (tenminste) negen kaarten in de kleuren die je biedt, maar dat hoeft bij een opeenvolgende bijding (zoals hier) niet het geval te zijn. 1♣ herbijden we meestal met een "gewone" opening en het lijkt verstandig om partner direct te vertellen dat we (west) sterk zijn: 2♠. Oost geeft dan met 3♦, "vierde kleur" aan ook meer dan minimaal te zijn. Bovendien is dit een leuke truc om te achterhalen of west iets in ruiten heeft, een zwak bezit bij oost. (Klaveren zal wel goed zijn: partner's openingskleur.) Slem bieden is natuurlijk *niet altijd* simpel, in tegenstelling tot wat ik u graag doe geloven... 6SA bieden is goed gedaan en scoort +7 SP, slem punten.

De leider in 6SA (Een keer oost; tweemaal west.) telt 2+2+3+3=10 **topslagen**. Zie bovenstaande kaartverdeling bij oost. Dat zie je wel vaker: er is werk aan de winkel. Bijna identiek zijn de klaveren en ruiten: beide kandidaat voor een lengteslag, mits de kleur bij hun (NZ) 3-3 verdeeld is. U weet dat de kans op een 3-3 verdeling minder dan 50% is! En het zou toch te mooi zijn, als die 3-3 verdeling bij beide kleuren het geval is. Ik zou dan (zonder de hartensnit) 2+2+4+4=12 slagen maken. Als ik die gecombineerde kans kleiner inschat dan de snit op hartenvrouw, dan moet ik dus beginnen met snijden. (Anders maken zij misschien ook nog een door mij vrijgespeelde vierde kaart in een lage kleur...!) Als de snit in harten mislukt dan *moeten* de lage kleuren allebei 3-3 verdeeld zitten. We hebben geluk: we spelen ♥6 naar ♥B en die houdt. Het zit vervolgens ook niet tegen als de ruitenkleur 3-3 blijkt te zitten. En zodoende maken we 6SA met 2+3+4+3=12 slagen. Een beetje geluk moet je hebben, dat zei ik al.

Als je een ongelooflijk contract maakt en 100% scoort, zou je tevreden achterover kunnen leunen, denkend dat je alles goed gedaan hebt. Ga je een keertje down, denk dan niet direct: "Ik heb vast iets verkeerd gedaan." Dat zijn "gevaarlijke prikkels": bridgen kun je niet leren zoals de hond van Pavlov zijn trucjes leerde!

Groetjes, Harrie Huijgen Vragen of een reactie: mail naar harriehuijgen@yahoo.com